

در این دوره، انگلیسی‌ها با ایجاد بحران در مناطق مرزی بلوچستان و برعهده گرفتن نقش میانجی در این بحران‌ها، دخالت‌های خود را در این بخش از ایران آشکار کردند و کاهش اقتدار دولت مرکزی در مناطق حاشیه‌ای چون بلوچستان، زمینه مناسبی را برای گسترش دخالت‌های آنها و کنترل تحولات این ناحیه فراهم نمود.

منابع و مآخذ

اسناد:

وزارت خارجه ج.ا. ایران، آرشیو اداره حفظ و نگهداری اسناد

- اسناد سال ۱۲۶۳ق، کارتن ۵، پوشه ۴، س ۱.
 اسناد مکمل، سال ۱۲۷۰ق.
 اسناد سال ۱۲۸۷ق، ک ۱۳، پ ۱۷.
 اسناد سال ۱۳۰۷ق، کارتن ۲۰، پوشه ۲۱، س ۱۱.
 اسناد سال ۱۳۱۹ق، ک ۵، پ ۴، س ۴۹.
 اسناد سال ۱۳۲۱ق، ک ۱۶، پ ۱۶، س ۸۰.
 اسناد سال ۱۳۲۴ق، ک ۱۳، پ ۱۰، س ۳۳.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران (ساکما).

- میکروفیلم شماره ۲۹۵، حلقه ۶، پرونده ۵۸۰.
 میکرو فیلم ۲۹۵، حلقه ۳، پرونده ۳۵.
 میکرو فیلم ۲۹۵، حلقه ۴، پرونده ۲۲۰، ص ۴.

کتاب‌ها:

- اسپونر، ۱۳۷۷، "بلوچ و بلوچستان"، دانشنامه جهان اسلام، ج ۴، تهران: بنیاد دایره‌المعارف اسلامی، صص ۹۷-۱۲۳.
 افشار یزدی، محمود، ۱۳۵۸، *سیاست اروپا در ایران*، ترجمه: سید ضیاءالدین دهشیری، تهران: بنیاد موقوفات دکتر افشار یزدی.
 امین‌الدوله، فرخ خان، ۱۳۴۷، *مجموعه اسناد و مدارک فرخ خان امین‌الدوله*، به کوشش: کریم اصفهانیان، تهران: دانشگاه تهران.
 پاتینجر، هنری، ۱۳۴۹، *مسافرت سند و بلوچستان*، ترجمه: شاهپور گودرزی، تهران: دهخدا.
 حسینی، محمدحسن (معروف به آقاخان)، ۱۳۲۵، *عبرت افز*، به کوشش: کوهی کرمانی، [بی‌جا]، [بی‌نا].

- رایت، دنیس، ۱۳۵۹، *انگلیسی‌ها در میان ایرانیان*، ترجمه: لطفعلی خنجی، تهران: امیرکبیر.
- _____، ۱۳۶۴، *ایرانیان در میان انگلیسی‌ها*، ترجمه: کریم امامی، تهران: نشر نو با همکاری انتشارات زمینه.
- رایین اسماعیل، ۱۳۵۲، *حقوق بگیران انگلیس در ایران*، تهران: جاویدان.
- سایکس، سرپرسی، ۱۳۳۶، *سفرنامه سایکس یا ده هزار میل در ایران*، ترجمه: حسین سعادت نوری، تهران: ابن‌سینا.
- سپاهی، عبدالودود، ۱۳۸۵، *بلوچستان در عصر قاجار*، قم: گلستان معرفت.
- سپهر، محمدتقی، ۱۳۸۵ق، *ناسخ‌التواریخ*، تهران: کتابفروشی اسلامیه.
- سعیدیان، غلامحسین و ساره باور، «نقش انگلیس در جدایی قسمتی از بلوچستان از ایران»، مسکویه، ۱۳۹۲، دوره ۶، شماره ۱۷، صص ۹۱-۳۶.
- شهرنادر، محسن (گردآورنده و مترجم)، ۱۴۰۰، *اسنادی از بلوچستان در آرشو بریتانیا*، تهران: مؤسسه آبی پاریسی و انتشارات پل فیروزه.
- صفزایی، عبدالله، «ماجرای قتل مستر گریوز انگلیسی در سواحل دریای عمان»، پژوهشنامه خلیج فارس، ۱۳۹۱، دفتر چهارم.
- علوی ناهوکی، نصرت‌خاتون، «نقش انگلیس در شکل‌گیری مرزهای جنوب شرق ایران»، پژوهش‌های تاریخی ایران و اسلام، ۱۳۹۸، دوره ۱۳، شماره ۲۵، صص ۱۹۶-۱۷۹.
- فوران، جان، ۱۳۷۸، *مقاومت شکننده*، ترجمه: احمد تدین، تهران: رسا.
- کاظم‌زاده، فیروز، ۱۳۵۴، *روس و انگلیس در ایران*، ترجمه: منوچهر امیری، تهران: کتاب‌های جیبی.
- کرزون، جورج ناتانیل، ۱۳۴۹، *ایران و قضیه ایران*، ترجمه: غلامعلی وحیدمازندرانی، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
- گرانث، «ولین گزارش یک انگلیسی از مکران»، ترجمه: ا.ح. هوشنگ، ۱۹۹۱م، شوهاز، شماره ۲ و ۳.
- لوریمر، جان گوردون، ۱۴۰۰، *بلوچستان و تاریخ مکران ایران ۱۶۰۰ تا ۱۹۰۵*، ترجمه: محمد جواهرکلام، تهران: مؤسسه آبی پاریسی و انتشارات پل فیروزه.
- مجتهدزاده، پیروز، «نگاهی تاریخی به مرزهای شرقی ایران»، روزنامه ایران، ۱۳۷۷، شماره ۱۱۱۸، آذر ماه.
- _____، ۱۳۸۷، *امیران مرزدار و مرزهای خاوری ایران*، ترجمه: حمیدرضا ملک‌محمدی نوری، تهران: شیرازه.
- محمود، محمود، ۱۳۵۸، *تاریخ روابط سیاسی ایران و انگلیس در قرن ۱۹*، تهران: اقبال.
- نوایی، عبدالحسین، ۱۳۸۸، *تاریخ تحولات ایران در دوره صفویه*، تهران: سمت.
- هایکرک، پیتر، ۱۳۷۹: *بازی بزرگ*، ترجمه: رضا کامشاد، تهران: نیلوفر.
- هنت، س. اچ، [آبی تا]، *جنگ ایرانیان و انگلیس در سال ۱۲۷۳*، ترجمه: حسین سعادت نوری، تهران: شرکت سهامی چاپ.
- واتسن، رابرت گرانث، ۱۳۴۸، *تاریخ ایران در دوره قاجاریه*، ترجمه: غلامعلی وحیدمازندرانی، تهران: امیرکبیر.
- وزیری کرمانی، احمدعلی خان، ۱۳۴۰، *تاریخ کرمان (سالاریه)*، تهران: کتابخانه خاندان فرمانفرمائی‌بان.
- _____، ۱۳۷۵، *تاریخ کرمان*، تصحیح و تحشیه: محمدابراهیم باستانی‌پاریزی، تهران: علمی.

-----۱۳۸۶، *جغرافیای بلوچستان*، به تصحیح: محمدرضا نصیری، تهران: انجمن آثار و
مفاخر فرهنگی.

نشریات:

حبل‌المتین، ۱۳۱۴ق،، سال چهارم، سی‌ام ذی‌قعدة/ ۳ مه ۱۷۹۸م.
-----۱۳۲۴ق،، سال سیزدهم، اول ربیع‌الثانی.